

**RTU studiju kurss "Arhitektūras socioloģija"****01T00 Arhitektūras un dizaina institūts****Vispārējā informācija**

|                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kods                                                | AD0136                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Nosaukums                                           | Arhitektūras socioloģija                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Studiju kursa statuss programmā                     | Obligātais/Ierobežotās izvēles                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Atbildīgais mācītspēks                              | Renāte Čaupale - Doktors, Vieslektors                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Mācītspēks                                          | Jānis Krastiņš - Habilitētais doktors, Profesors                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Apjoms daļās un kredītpunktos                       | 1 daļa, 3.0 kredītpunkti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Studiju kursa īstenošanas valodas                   | LV, EN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Anotācija                                           | Studiju kursa ietvaros studenti gūst priekšstatu un analītiskas iemaņas par cilvēka un arhitektoniskās vides mijiedarbības socioloģiskajiem un psiholoģiskajiem aspektiem; atklāj un izvērtē arhitektoniskās vides nozīmi cilvēka harmoniskās dzīves nodrošināšanā, kas ļauj orientēties problēmsituācijās un pieņemt argumentētus lēmumus pilsētvides organizācijā.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs | Studiju kursa mērķis ir sniegt pamatzināšanas par arhitektūras socioloģijas zinātnes principiem, tās vietu mūsdienu vides psiholoģijas teorijā un praksē, balstoties uz cilvēka un vides mijiedarbības socioloģiskajiem un psiholoģiskajiem aspektiem. Studiju kursa uzdevums ir iepazīstināt studentus ar pasaulē plašāk pazīstamajiem uzskatu principiem, izprast to būtību saistībā ar pilsētvides sociālajiem un arhitektoniskiem telpiskiem aspektiem, tādējādi sekmējot studējošo kompetenci sabiedrisko procesu izpratnē un paaugstinot studentu spējas interpretēt sabiedrības un pilsētvides mijiedarbību.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi     | Paralēli vielas apguvei studenti patstāvīgi studē literatūru, gatavojas praktiskajām nodarbībām un izstrādā: 1) teorētiski analītisku apcerējumu; 2) analīzi arhitektūras objekta ietekmei/mijiedarbībai uz /ar sabiedrību un vidi (seminārs); 3) balstoties uz aptaujas datiem, izstrādā vides emocionālo karti (seminārs). Patstāvīgā darba rezultātā studentiem būs pilnveidotas spējas izprast studiju kursā apgūstamo likumsakarību būtību un veikt argumentētu pilsētvides analīzi sabiedrības uztveres kontekstā.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Literatūra                                          | Obligātā / Obligatory:<br>1. Steg, L., van den Berg, A.E., de Groot, J. I. M. Environmental Psychology: An Introduction. Wiley-Blackwell, 2012. 398 p. ISBN 978-0-47097-638-8<br>2. Jones, P. The Sociology of Architecture: Constructing Identities. Liverpool: Liverpool University Press, 2011. 195 p. ISBN 978-1-84631-076-8<br>3. Introduction to Sociology. OpenStax College Rice University, 2021. ISBN- 978-1-71149-397-8<br>4. Gēls, J. Pilsētas cilvēkiem. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2018. 271 lpp. ISBN 978-9-98423-690-2<br>Papildu / Additional:<br>1. Bell, P. A., Greene, T. C., Fisher, J.D., Baum, A. Environmental psychology. 5th ed. Fort Worth: Psychology Press, 2005. 654 p. ISBN-1978-0-80586-088-7<br>2. Ewing, R, Clemente, O. Measuring Urban Design. Metrics for Livable Places. Washington, London: Island Press, 2013. 183 p. ISBN-13: 978-1-61091-194-8<br>3. Frampton, K. Modern Architecture. A Critical History. London: Thames and Hudson, 1990.<br>4. Lynch, K. A Theory of Good City Form. MIT Press, Cambridge MA and London, 1981.<br>5. Norberg-Schulz, Ch. Genius Loci: Towards a Phenomenology of Architecture. New York: Rizzoli, 1979. 213p. ISBN 978-0-84780-287-6<br>6. Randall, T. Environmental Design: An Introduction for Architects and Engineers. London: E & FN Spon, 1995. 225 p. ISBN 978-0419199304<br>7. Strautmanis, I. Dialogs ar telpu. Rīga: Liesma, 1977. 133 lpp.<br>8. Tibbalds, F. Making People-Friendly Towns Improving the Public Environment in Towns and Cities. Taylor & Francis, 2000. 126 p. ISBN 978-0-41523-759-8 |
| Nepieciešamās priekšzināšanas                       | Nav nepieciešamas īpašas priekšzināšanas.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

**Studiju kursa saturs**

| Saturs                                                                                                                                                                                   | Pilna un nepilna laika klātienes studijas |                | Nepilna laika neklātienes studijas |                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------|------------------------------------|----------------|
|                                                                                                                                                                                          | Kontakt stundas                           | Patstāv. darbs | Kontakt stundas                    | Patstāv. darbs |
| Arhitektūras socioloģija – viens no vides psiholoģijas nozīmīgākajiem virzieniem. Jēdziens vides psiholoģijas kontekstā. Vides psiholoģijas starpdisciplinārā saikne, mērķi un uzdevumi. | 2                                         | 3              | 1                                  | 4              |
| Vides psiholoģijas teorijas (Kurta Levina psiholoģiskā lauka teorija (Feldtheorie), teorija par adaptācijas procesiem u.c.) un to praktiskā izmantošana.                                 | 4                                         | 6              | 2                                  | 8              |
| Arhitektūras socioloģijas teorētiskās pamatnostādnes. Teorētisko skolu dažādība. Vācijas, ASV un Krievijas skolu pamatnostādnes.                                                         | 6                                         | 9              | 3                                  | 12             |
| Ieskats vides humanizācijas vēsturē. Humānās telpas proporcijas.                                                                                                                         | 4                                         | 6              | 2                                  | 8              |
| Cilvēka un vides mijiedarbība – biofiziskā vide/psiholoģiskie efekti. Asociatīvā uztvere un zināšanas par realitātes fizikālām īpašībām.                                                 | 4                                         | 6              | 2                                  | 8              |
| Psiholoģiskā uztvere un objekts. Telpa, apjoms un uztvere.                                                                                                                               | 4                                         | 6              | 2                                  | 8              |
| Arhitektūra un sabiedrība. Arhitektūras un telpu organizācijas komunikatīvā un informatīvā funkcija.                                                                                     | 2                                         | 3              | 1                                  | 4              |

|                                                                                                                                                                                |    |    |    |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----|----|----|
| Vide kā cilvēka pasaules izpratnes un harmonizēšanas instruments. Vides (ārtelpa/iekštelpa) iedarbība uz uzvedību un attīstību. Darba vides psiholoģiskā komforta organizācija | 4  | 6  | 2  | 8  |
| Cilvēka darbība sociālās vides izmaiņā ar mērķi uzlabot dzīves kvalitāti.                                                                                                      | 2  | 3  | 1  | 4  |
| Kopā:                                                                                                                                                                          | 32 | 48 | 16 | 64 |

#### ***Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana***

| Sasniedzamie studiju rezultāti                                                                                                                                                                 | Rezultātu vērtēšanas metodes                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Spēj izprast arhitektūras socioloģijas būtību saistībā ar pilsētvides arhitektoniski telpiskiem un sociālajiem aspektiem.                                                                      | Analītiskas izpētes pilsētvidē prezentācija.         |
| Prot, no arhitektūras socioloģijas perspektīvas, vērtēt sabiedrības un pilsētvides mijiedarbības likumsakarību būtību un veikt argumentētu pilsētvides analīzi sabiedrības uztveres kontekstā. | Izpēte pilsētvidē un aptaujas analīzes prezentācija. |
| Spēj orientēties arhitektūras socioloģijas kā vides psiholoģijas virziena pamatnostādņēs.                                                                                                      | Eksāmens.                                            |
| Spēj izprast un izvērtēt terminus un jēdzienus arhitektūras socioloģijā.                                                                                                                       | Eksāmens.                                            |

#### ***Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji***

| Kritērijs                                                        | % no kopējā vērtējuma |
|------------------------------------------------------------------|-----------------------|
| 1.seminārs (analītiskas izpētes pilsētvidē prezentācija)         | 25                    |
| 2.seminārs (izpēte pilsētvidē un aptaujas analīzes prezentācija) | 25                    |
| Eksāmens                                                         | 50                    |
| Kopā:                                                            | 100                   |

#### ***Studiju kursa plānojums***

| Daļa | KP  | Stundas  |          |         | Pārbaudījumi |        |       |
|------|-----|----------|----------|---------|--------------|--------|-------|
|      |     | Lekcijas | Prakt d. | Laborat | Ieskaite     | Eksām. | Darbs |
| 1.   | 3.0 | 32.0     | 0.0      | 0.0     | *            |        |       |